

6
Ap
F.1

LATVIJAS KOMUNISTISKĀS
PARTIJAS DAUGAVPILS (ДВИНСКИЙ) APRINĀ KOMITEJA

PA-69. fonds

VĒSTURISKĀ IZZIŅA

1918.g. decembris - 1920.g. janvāris

Līdz 1919.g. Latgalē Latvijas sociāldemokrātijai (LSD) savu organizāciju nebija. Atsevišķās vietās darbojās daži boļševiku pulciņi, bet tie nebija organizātoriski saistīti ne ar LSD, ne arī savā starpā.

Daugavpilī Krievijas Komunistiskās (boļševiku) partijas (KK(b)P) sastāvā darbojās 1904. gadā izveidotā Daugavpils partijas organizācija.

Pēc padomju varas nodibināšanas Daugavpilī, 1918. g. decembrī tika izveidota LSD Daugavpils aprinā organizācija ar aprinā komiteju priekšgalā¹⁾.

Darbu LSD Daugavpils organizācijā ilgu laiku kavēja tā dēvētā orientācija: jau 1917. gadā Padomju Krievijas valdība atzina Latgales pievienošanu pārējai Latvijas teritorijai un Daugavpils aprinā organizācijai būtībā ietilpa LSD sastāvā. Taču Daugavpils aprinā komitejas locekļi tam nepiekrita un vēlējās turpināt sakarus ar KK(b)P Vitebskas guberņas organizāciju.

Tika nolemts šo jautājumu izskatīt aprinā konferencē, kura notika 1919.g. 15. un 16. februārī. Konference pilnībā atbalstīja centrālo iestāžu lēmumu par Daugavpils aprinā pievienošanu Latvijas un Daugavpils aprinā komitejai jāpakļaujas LSD CK rīkojumiem²⁾.

1919.g. no 1. līdz 6. martam Rīgā notika LSD (LKP) VI kongress, kurā Latgales komunistiskās organizācijas galīgi iekļāvās LSD sastāvā.

Kongresā LSD tika pārdēvēta par Latvijas Komunistisko partiju (LKP) un LSD Daugavpils aprinā komiteja ieguva nosaukumu - LKP Daugavpils aprinā komiteja.

1) Latvijas Komunistiskā partija. 1918.g. un 1919.g. Dokumenti un materiāli.-Rīga, 1958.-252. lpp.

2) Turpat, 252.-253. lpp.

Saskaņā ar LKP VI kongresā pieņemtajiem Statūtiem LKP aprinķa organizācijas pamatsūniņas bija pulciņš, pulciņi apvienojās rajonos (t. i. rajonu organizācijās), rajoni - aprinķa organizācijās.

Pulciņi (Latgalē tie tika dēvēti par sūniņām) veidojās darba vietās, ja tur strādāja ne mazāk kā 3 partijas biedri. Laukos pulciņi veidojās pagastos.

Rajonu darbību vadīja biedru kopsapulce. Kārtējās darbības veikšanai biedru kopsapulce izvēlēja rajonu komiteju. LKP Daugavpils aprinķa organizācijas darbību vadīja aprinķa komiteja, kuru izvēlēja aprinķa konference.

LKP Daugavpils aprinķa organizācijā, kā arī visā Latgalē, pastāvēja līdzjutēju pulciņi. Tā kā to pastāvēšana nebija paredzēta LKP Statūtos, LKP Latgales organizāciju I konference (notika Rēzeknē 1919.g. no 20. līdz 22. augustam) nolēma tos likvidēt.

1919.g. jūnijā tika likvidēta LKP Ilūkstes aprinķa organizācija un tās partijas pulciņi tika pievienoti LKP Daugavpils aprinķa organizācijai³⁾.

1919.g. vasarā atkal dominēja tendence, kura atbalstīja pievienošanās KK(b)P Vitebskas guberņas organizācijai⁴⁾. Tomēr 1919.g. 16. augustā LSD Daugavpils aprinķa organizācijas IV konference vienbalsīgi, diviem atturoties, izsacījās par Latvijas "orientāciju"⁵⁾.

1919.g. 7. jūlijā savā sēdē LKP Daugavpils aprinķa komiteja apsprieda jautājumu par partijas rajonu nodibināšanu⁶⁾, 10. jūlijā apstiprināja 6 rajonus: Pilsētas (darbojās Daugavpilī kopš 1919.g. aprīļa), Višķu, Krāslavas, Skrundalienes, Kalkūnes, Nīcgales.⁷⁾

3) LVA, PA-69.f., 1. apr., 4. l., 8.o.p. lp. un 1. l., 98.-99. lp.

4) Turpat, 4.l., 43.o.p. lp.

5) LKP 1918. un 1919.gadā. Dokumenti un materiāli.-403. lp.

6) LVA, PA-69.f., 1. apr., 1.l., 105. lp.

7) Turpat, 1.l., 106. lp. un 25.l., 2. lp.

1919.g. novembrī pārgrupēšanās rezultātā izveidojās sekojoši rajoni: ⁸⁾

- Pilsētas (PA-578. fonds),
- Dagdas (PA-579. fonds),
- Krāslavas,
- Kapīņu (PA-580. fonds),
- Nīcgales (PA-581. fonds),
- Višķu.

Sekmīgākai citu tautību strādnieku organizēšanai pie LKP Daugavpils apriņķa organizācijas darbojās ebreju sekcija.

Pie Daugavpils apriņķa komitejas darbojās propagandistu kolēģija.

1920.g. 3. janvārī apvienotie latviešu un poļu spēki pārgāja uzbrukumā pret Sarkanu armiju Latgalē un ieņēma Daugavpili. LKP Daugavpils apriņķa komiteja darbību pārtrauca.

x

x

x

Latvijas Valsts arhīva Sociālpolitisko dokumentu nodaļā ir sekojošie LKP Daugavpils apriņķa organizācijas rajonu komiteju un pulciņu fondi:

PA-578. fonds - LKP Daugavpils apriņķa organizācijas Pilsētas rajona komiteja.

LKP Daugavpils apriņķa komiteja savā sēdē 1919.g. 19. aprīlī nolēma izvēlēt Pilsētas komiteju partijas darbības veikšanai Daugavpilī. 1919.g. 22. aprīlī LKP Pilsētas komiteju ievēlēja.⁹⁾

Pēc padomju varas likvidācijas Latgalē 1920.g. janvārī komiteja darbību pārtrauca.

8) LVA, PA-69.f., 1. apr., 1.1., 135. lp.

9) Turpat, 1.1., 52. un 56. lp.

PA-579. fonds - LKP Daugavpils apriņķa organizācijas Dagdas rajona komiteja.

1919.g. 11. novembrī, sadaloties Krāslavas rajonam, tika apstiprināts pastāvīgs Dagdas rajons¹⁰⁾ ar komiteju priekšgalā. Tas ietilpa LKP Daugavpils apriņķa organizācijas sastāvā.

Dagdas rajons apvienoja partijas biedrus Dagdas, Asūnes (Осуньско́й) un Izabelinas pagastos.

Pēc padomju varas likvidācijas Latgalē 1920.g. janvārī komiteja darbību pārtrauca.

PA-580. fonds - LKP Daugavpils apriņķa organizācijas Kapiņu rajona komiteja.

1919.g. 29. janvārī LSD (no 1919.g. 1. marta - LKP) Daugavpils apriņķa organizācijas sastāvā tika apstiprināts Kapiņu pulciņš¹¹⁾. Līdz ar partijas rajonu izveidošanu 1919.g. 10. jūlijā, pulciņu pievienoja Višķu rajonam. 1919.g. 11. novembrī, sadaloties Višķu rajonam, tika apstiprināts pastāvīgs LKP Daugavpils apriņķa organizācijas Kapiņu rajons¹²⁾ ar komiteju priekšgalā. Kapiņu rajons apvienoja partijas biedrus Kapiņu pagastā.

Pēc padomju varas likvidācijas Latgalē 1920.g. janvārī komiteja darbību pārtrauca.

PA-581. fonds - LKP Daugavpils apriņķa organizācijas Nīcgales rajona komiteja.

LKP Daugavpils apriņķa organizācijas Nīcgales rajons tika apstiprināts 1919.g. 10. jūlijā¹³⁾, bet Nīcgales rajona komiteju ievēlēja 1919.g. 11. augustā I kopsapulcē¹⁴⁾. Nīcgales rajons apvienoja partijas biedrus Nīcgales, Līksnas, Vārkavas, Kolupes, Līvānu (Ливенго́фской) pagastos¹⁵⁾.

Pēc padomju varas likvidācijas Latgalē 1920.g. janvārī komiteja darbību pārtrauca.

- 10) LVA, PA-69.f., 1.apr., 1.l., 135. lp. un LKP 1918. un 1919. gadā.- 436. lp.
- 11) LVA, PA-69.f., 1.apr., 1.l., 15. lp.
- 12) Turpat, 135. lp. un LKP 1918.-un 1919. gadā.- 436. lp.
- 13) Turpat, 106. lp. un 25.l., 2. lp.
- 14) Turpat, 6.l., 97.o.p. lp.
- 15) Turpat, 1.l., 135. lp.

LETAS Nr. APLIECINĀJUMS
PA-582. fonds - Višķu LKP pulciņš (šūnina). (LKP Daugavpils
apriņķa organizācijas Višķu rajons).

1919.g. maijā LKP Daugavpils apriņķa organizācijas sastāvā tika nodibināts Višķu pulciņš¹⁶⁾. Līdz ar partijas rajonu izveidošanu 1919.g. 10. jūlijā, pulciņu pievienoja Višķu rajonam¹⁷⁾.

Pēc padomju varas likvidācijas Latgalē 1920.g. janvārī pulciņš darbību pārtrauca.

PA-583. fonds - Līvānu (Ливенгофский) LKP pulciņš (šūnina).
(LKP Daugavpils apriņķa organizācijas Nīcgales rajons).

1918.g. 17. decembrī LSD (no 1919.g. 1. marta - LKP) Daugavpils apriņķa organizācijas sastāvā tika nodibināts Līvānu pulciņš¹⁸⁾, kuru apstiprināja 1919.g. 13. februārī¹⁹⁾.

1919.g. 10. jūlijā pulciņu pievienoja jaunizveidotajam LKP Daugavpils apriņķa organizācijas Nīcgales rajonam²⁰⁾.

Pēc padomju varas likvidācijas Latgalē 1920.g. janvārī pulciņš darbību pārtrauca.

PA-584. fonds - Asūnes (Осуньский) LKP pulciņš (šūnina).
(LKP Daugavpils apriņķa organizācijas Dagdas rajons).

1919.g. 6. februārī LSD (no 1919.g. 1. marta - LKP) Daugavpils apriņķa organizācijas sastāvā tika apstiprināts Asūnes pulciņš²¹⁾. 1919.g. 10. jūlijā pulciņu pievienoja jaunizveidotajam LKP Daugavpils apriņķa organizācijas Krāslavas rajonam²²⁾ un pēc tā sadalīšanas, 1919.g. 11. novembrī - Dagdas rajonam²³⁾.

Pēc padomju varas likvidācijas Latgalē 1920.g. janvārī pulciņš darbību pārtrauca.

Galvenā fondu glabātāja
nodaļas I kat. arhiviste

Jh 28.09.93 T.Jakovļeva

- 16) LVA, PA-69.f., 1. apr., 4.l., 35. lp.
- 17) Turpat, 1.l., 135. lp.
- 18) LKP 1918. un 1919. gadā. Dokumenti un materiāli.-251. lp.
- 19) LVA, PA-69.f., 1. apr., 1.l., 26. lp.
- 20) Turpat, 135. lp.
- 21) Turpat, 21. lp.
- 22) Turpat, 25.l., 2. lp.
- 23) Turpat, 1.l., 135. lp.